

Pro rozvoj potenciálu potřebují pozornost a podporu.

Vícejazyčné děti¹ potřebují mnohaletou podporu v rozvoji vyučovacího jazyka, aby se dostaly na úroveň srovnatelnou s rodilými mluvčími. Tato podpora zahrnuje systematickou výuku češtiny jako druhého jazyka (ČDJ) i jazykovou podporu přímo ve výuce. Pro mnoho vyučujících, ale i pro vzdělávací systém jsou zatím tyto potřeby neviditelné, týká se to zejména dětí s pokročilejší češtinou. Dostatečnou podporu ale nemají ani začátečníci. Proto jsou děti školně neúspěšné a v mnoha případech vzdělávání předčasně opouštějí.

Prevenčí školní neúspěšnosti a předčasných odchodů ze vzdělávání je odstupňovaná a adresná podpora jazykového rozvoje. Kdy a jakou podporu vícejazyčné děti potřebují?

A0–A2 Začátečník

Cílem je, aby dítě rozumělo a komunikovalo v každodenních situacích. Potřebuje k tomu velmi **intenzivní výuku ČDJ** v rozsahu několika hodin denně. Intenzivní podpora končí, když dosáhne dané úrovně. V tomto období je dítě na výuku ČDJ uvolňováno z povinné výuky. Při výuce běžných předmětů má **upraven obsah vzdělávání** a je mu poskytnuta individuální podpora. Dítě v MŠ **potřebuje podporu v osvojování jazyka** a v zapojení do činností, tak aby významu činnosti i instrukcím porozumělo. Pro úspěšný přechod ze ZŠ na SŠ dítě potřebuje **absolvovat intenzivní přípravný kurz**, ideálně výuku ČDJ v rozsahu více než 1 000 hodin – optimálně formou přechodového ročníku mezi ZŠ a SŠ, tzv. „10. ročníku“.

B1–B2 Samostatný uživatel jazyka

Cílem je, aby dítě při výuce rozumělo a komunikovalo ve známých tématech. Potřebuje k tomu **jazykovou podporu v hodinách a zohlednění individuálních potřeb** při výuce, ale i výuku ČDJ v rozsahu několika hodin týdně podle dosažené úrovně.

Pro úspěšný přechod ze ZŠ na SŠ dítě potřebuje absolvovat několikaměsíční **intenzivní zdokonalovací kurz ČDJ** (např. pro vstup na učiliště) a/nebo úpravu podmínek pro vykonání JPZ – konkrétně nahrazení didaktického testu z ČJL standardizovaným **testem pro ověření úrovně znalosti českého jazyka a úpravu didaktického testu z matematiky** tak, aby matematické kompetence ověřoval nezávisle na jazykové úrovni dítěte.

C1–C2 Zkušený uživatel jazyka

Cílem je, aby dítě při výuce rozumělo a komunikovalo v obtížných a nových tématech. Potřebuje k tomu jazykovou **podporu v hodinách a rozvoj odborného jazyka**.

Pro úspěšný přechod ze ZŠ na SŠ dítě potřebuje **úpravu podmínek JPZ** – konkrétně navýšení časového limitu pro vypracování didaktického testu a povolení používání překladového slovníku jako kompenzační pomůcky, a to bez nutnosti doporučení ŠPZ.

Jazykovou podporu potřebují VČAS, PODLE POTŘEBY a V DOSTATEČNÉ MÍŘE.

¹V tomto dokumentu používáme děti jako zastřešující pojem pro děti v MŠ, žáky a žákyně ZŠ a SŠ, ale i děti, které se v současné chvíli v českém vzdělávacím systému nevzdělávají (např. uchazeči o studium na SŠ bez znalosti češtiny).